

domme eller ikke; det er derpaa, Undersøgelserne maa være rettede. Men hvad er det da for Undersøgelser, som behøves for at faa dette Spørgsmaal klarer? Det er, mine Herrer, for det Første et meget let Hensyn til Kongeloven, det er Gavebreve, det er Fundatser, oprettede i Henshold til disse Gavebreve, det er Stadfæstelser af senere Fundatser, og det er nogle kongelige Resolutioner. Dette er det Hele, som der kan være Spørgsmaal om med Hensyn til de Forhold, som Forslaget antyder skulle gjøres til Gjenstand for Undersøgelse. Saaledes som Forslaget er præciseret, kan Undersøgelsen ikke komme til at gaa videre end til den Detail, som er istand til at kaste Lys over det Spørgsmaal, som er betegnet af Rigsdagsmanden for Aarhus Amts 1ste Valgkreds. Men dette vil ligesaa vel kunne naas gennem et Udvalg, navnlig fordi man ikke, specielt efter de Udtalelser, der ere komne fra den høitærede Justitsminister, noget Dieblisk kan tvivle paa, at alle de Dplysninger, som kunne staffles tilveie, ville blive meddelte ogsaa et Udvalg, som kom til at bestættige sig med denne Sag. Men — har det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds (G. B. Nyholm) bemærket — det vil have en ganske anden Betydning, det vil komme til at staa som noget Mere end en Betænkning fra et Udvalg, naar man nedsætter en Kommission for at tilveiebringe disse Dplysninger. Jeg fatter ikke ganske den Betydning, som der skulde kunne lægges i, at man har benyttet den mere høitidelige Fremgangsmaade at nedsætte en parlamentarisk Kommission istedetfor den tilvante, jevne, at vælge endel Medlemmer til at tilveiebringe, hvad der saaledes er fornødent, for at have et Grundlag for den Veie, ad hvilken man i sin Tid maatte ville gaa med Hensyn til disse Stiftelser. Men enten nu det ærede Medlem for Svendborg Amts 1ste Valgkreds har Ret eller ikke i at tillægge det nogen Betydning, om det er en mere høitidelig eller en mindre solen Fremgangsmaade, man saaledes bruger, vil jeg i Modsetning til ham sige, at nedsætter man uden Nødvendighed en parlamentarisk Kommission i en Sag, hvor det samme Udbytte fuldstændigt og med Sikkerhed kunde opnaas gennem et Udvalg,

stiller man virkelig en ganske forunderlig Fristelse frem for den saaledes nedsatte Kommission til at anstrenge sig for at bringe noget Mere ud af det, end et Udvalg kunde gøre. Naar man lægger Vægten paa den mere fremragende Stilling, Kommissionen indtager, maan ikke overse, at saa er det virkelig ganske mennekeligt, om Kommissionen kommer til det Punkt, at den mener, at der maa præstere noget ganske usædvanligt Godt, bedre end det, som et Udvalg kunde præstere, for at den skal kunne tilfredsstille. Det er derfor min Overbevisning, at det vil kunne være tilstrækkeligt at benytte et Udvalg, og jeg tør henvise de ærede Medlemmer, der jo saa godt kjende alle de Forhandlinger, der have fundet Sted her i Thinget om de to paagjældende Stiftelser, til disse Forhandlingers Bessaffenhed. Der har under disse i Grunden slet ikke været Tale om Andet end Stiftelsernes rettlige Stilling. Det er fra een Side blevet sagt, at disse Stiftelser ere Statens Eiendomme, at de ere Stiftelser paa en saadan Maade, at Finantserne ere berettigede til at tage dem, og fra den anden Side, at dette ikke er Tilfældet, at den rettlige Stilling er en saadan, at det er Stiftelser, oprettede af Private, og Spørgsmaalet har netop ikke dreiet sig om de faktiske Dplysninger. I den Grad har det kun dreiet sig om det Retlige, at — og dette forekommer mig at være et vægtigt Moment — det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds forleden under første Behandling af denne Sag yttrede, at Sagen stod saaledes med Hensyn til netop hele den rettlige Stilling, at, naar han havde hørt den Ene udtale sig, saa syntes han, at han havde Ret, men naar han saa havde hørt En forsøgte den anden Mening, forekom det ham, at denne ogsaa havde Ret. Det er kun det Retlige, det kommer an paa, og alle de faktiske Dplysninger kunne vi faa gennem et Udvalg. — Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds bemærkede i Anledning af en Yttring, der var fremkommen fra Rigsdagsmanden for Kjøbenhavns 5te Valgkreds, at det var af Bigtighed at benytte den Ret, som Grundlovens § 46 hjemler. Ja, naar der er Grund dertil, saa er det jo ogsaa vig-